

ОРГАНІЗАЦІЯ
ОБ'ЄДНАНИХ
НАЦІЙ
УКРАЇНА

ПРЕСРЕЛІЗ

Комплексне оцінювання свідчить про руйнівні наслідки COVID-19 в Україні

Уряду представлено дослідження ООН, яке містить рекомендації з відновлення та заяви про продовження підтримки

Київ, 18 вересня 2020 р. – Результати комплексного міжвідомчого оцінювання соціально-економічних наслідків COVID-19, представленого Урядом в п'ятницю, свідчать, що пандемія штовхає країну до найгіршої рецесії за останні десятиліття – можливо, навіть до депресії, з катастрофічними наслідками для найбільш вразливого населення. З початку пандемії в Україні було зафіксовано майже 170 000 підтверджених випадків COVID-19 і понад 3000 смертей.

Система Організації Об'єднаних Націй провела більш ніж 50 досліджень для оцінки масштабу пандемії в Україні. Соціально-економічне оцінювання наслідків для бізнесу та домогосподарств, під керівництвом ПРООН та у співпраці зі структурою ООН Жінки та Продовольчою і сільськогосподарською організацією ООН, показало, що в 84 відсотків домогосподарств зменшилися доходи, а в 43 відсотків принаймні один член сім'ї втратив роботу. Понад дві тисячі домогосподарств і підприємств по всій країні взяли участь в опитуванні, яке тепер є джерелом інформації для формування політик і програм, спрямованих на покращення якості та рівня життя людей після кризи.

Постійна представниця ПРООН в Україні Дафіна Герчева наголосила, що потрібно готуватися до найгіршого та сподіватися на краще, плануючи якомога далі наперед. «Наша сьогоднішня робота покликана пом'якшити удар пандемії та водночас прямо допомогти країні відбудуватися в майбутньому – кращою, сильнішою та стійкішою, ніж до цього, – сказала пані Герчева. – Дії, які ми робимо зараз, визначатимуть, яким буде світ після цієї кризи».

Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль сказав, що з початком пандемії перед Урядом постало завдання – знайти баланс між епідемічними обмеженнями та тим, щоб економіка могла працювати. «Таким рішенням став адаптивний карантин. Він дозволяє оперативно реагувати на спалахи на певних територіях, проте, не зупиняти країну», – зазначив пан Шмигаль. Він додав, що зараз Уряд розробляє комплекс заходів, які дозволять відновити економічне зростання. Зокрема, це програми з підтримки бізнесу, приватизація державних підприємств, стимулювання споживчого попиту.

Координаторка ООН в Україні Оснат Лубрані повідомила Прем'єр-міністру, що ООН в Україні пишається можливістю підтримати Центр кризового управління при Офісі прем'єр-міністра, що був створений за підтримки ПРООН та надає технічні поради Уряду щодо економічного та соціального відновлення. «Я ціную зусилля Уряду щодо розробки галузевих стратегій реагування на кризу, які підтримує Центр та які значною мірою ґрунтуються на аналізі ООН щодо соціально-економічного впливу пандемії, - повідомила пані Лубрані. – Нинішня криза є можливістю забезпечити трансформаційні зміни шляхом покращення політики в галузі оподаткування, соціальної допомоги, управління та боротьби з корупцією, захисту навколишнього середовища та боротьби з кліматичними змінами».

Оцінювання виявило, що криза по-різному вплинула на людей з огляду на: 1) гендер (жінки, особливо ті, що працюють у низькооплачуваному секторі роздрібної торгівлі, постраждали неспівмірно більше за інших); 2) економічний статус (люди на більш високооплачуваній офісній роботі можуть працювати віддалено, тоді як особи, які здійснюють низькооплачувану фізичну працю в багатьох випадках втратили роботу або були скорочені; 3) місцезнаходження (жителі міст переважно мають краще інтернет-покриття, доступ до державних послуг і перспективи працевлаштування, ніж жителі сільської місцевості).

Додаткові ключові тези звіту:

- Криза, введення карантину та закриття кордонів призвели до скорочення об'ємів виробництва, витрат домогосподарств і торгівлі. Глобальні виробничо-збутові ланцюги обірвалися, і це призведе до різкого падіння ВВП в Україні.
- Загалом надмірна залежність від соціальних виплат і грошових переказів для стимулювання економіки зробили країну особливо вразливою до непередбачуваних обставин.
- Більш ніж 8 відсотків малих і середніх підприємств знаходяться на межі банкрутства та, ймовірно, будуть змушені закритися.
- Безробіття зростає.
- Понад 9 мільйонів людей можуть опинитися за межею бідності під час пандемії (їх число може зрости з 6,3 до 9 мільйонів).
- Жінки та дівчата зазнають неспівмірно сильнішого впливу кризи через більший ризик контакту з вірусом. Жінки складають 82 відсотки всіх медичних і соціальних працівників (середній показник по всьому світу – 70 відсотків).
- Криза та режим соціальної ізоляції також призвели до посилення домашнього насильства. Повідомлення про такі випадки збільшилися на 30 відсотків. Немає сумнівів, що багато випадків не були заявлені – такою трагічною та сумною є природа домашнього насильства.

Для сталого відновлення та побудови кращого майбутнього рекомендується:

- Спрямувати заходи з реагування на COVID-19 насамперед на вразливі групи: жінок, людей літнього віку та людей з хронічними захворюваннями або інвалідністю.
- Продовжувати реформи та переглянути пріоритети державних витрат і політик.
- Створювати бюджетні можливості з допомогою інструментів міжнародного фінансування, прогресивного оподаткування, підвищення ефективності та прозорості врядування й антикорупційних зусиль.
- Залучати експертний потенціал Команди ООН в країні та проводити політику й формувати плани з відновлення, використовуючи кращий міжнародний досвід.
- Продовжувати надавати основні послуги та максимально лікувати COVID-19 на рівні первинної ланки медицини.
- Конфіскувати з обігу неефективні або підроблені ліки через покращення моніторингу та роботи з громадськістю.
- Збільшити фінансування медицини та продовжувати реформування системи охорони здоров'я.
- Забезпечити дистанційне навчання для всіх учнів і студентів та навчати вчителів інструментам онлайн освіти.
- Пропагувати стале, інклюзивне «зелене» відновлення та скасувати прямі й непрямі субсидії викопному паливу.

Заходи раннього реагування ПРООН у відповідь на COVID-19 в Україні

В Україні ПРООН підтримала заходи реагування уряду на пандемію COVID-19 ще в перші дні кризи. 17 березня, всього через два тижні після того, як було зафіксовано перший випадок захворювання в країні, уряд ввів строгі карантинні заходи, зокрема закриття кордонів країни та вимогу до громадян залишатися вдома й виходити надвір лише для того, щоб придбати їжу чи ліки.

«В умовах, коли країна була на карантині, ПРООН негайно мобілізувала свої партнерські мережі та допомагала реагувати на COVID-19, поширюючи інформаційні брошури через проєкт з покращення енергоефективності в багатоквартирних будинках, що охопило орієнтовно 1,8 мільйона людей, – сказала пані Герчеваю. – Ми надавали засоби дезінфекції та індивідуального захисту медичним працівникам, поліції та рятувальникам на сході України».

У квітні ПРООН в Україні також ініціювала [моніторинг доступності до публічної інформації](#), з особливою увагою до заходів реагування на COVID-19 на місцевому рівні. До того ж розпочалася робота над включенням питань стигми та дискримінації, пов'язаних із коронавірусом, до діяльності агенції через мережу регіональних представництв Уповноваженого з прав людини.

ПРООН допомогла уряду створити [Центри кризового управління та координації](#), що відбулося у співпраці з Офісом Прем'єр-міністра та Міністерством закордонних справ, за технічної координації Віце-прем'єр-міністра з питань європейської та євроатлантичної інтеграції. Відтак ПРООН запустила [кампанію](#) для заохочення солідарності та добрих справ під час пандемії коронавірусу, а також спільну ініціативу з незалежним інтернет-ресурсом platfor.ma, щоб допомогти молодим жінкам і чоловікам віком від 14 до 22 років давати собі раду в умовах самоізоляції, соціального дистанціювання та карантинних обмежень, залишаючись удома, через челендж в інстаграмі під хештегом #bemyquarantine_UA.

У рамках ще однієї ініціативи ПРООН організувала хакатон під назвою [#HackCorona Challenge](#) у партнерстві з Міністерством цифрової трансформації, щоб виявити кращі технічні рішення для пом'якшення та подолання проблем, спричинених COVID-19. ПРООН допомогла десяти біднесам [на територіях на сході України](#), яких торкнувся конфлікт, що раніше отримували підтримку агенції у вигляді бізнес-грантів, відкрити інтернет-магазини для продажу товарів від кави та меду, до постільної білизни, домашнього декору та сувенірів.

Нещодавня ініціатива ПРООН для покращення умов життя пересічних українців реалізована у вигляді [чат-боту](#), який розробила організація в партнерстві з Торгово-промисловою палатою України. Чат-бот автоматично реагує на запити користувачів щодо способів пом'якшити негативні наслідки пандемії COVID-19 для мікро-, малого та середнього бізнесу. Через нього можна також створити попередньо заповнені свідчення про форс-мажорні обставини та форми на вимогу орендарів і банків.

Пані Герчева визнала очевидним, що пандемія – це більш ніж виклик у сфері охорони здоров'я, і що відповідь на неї вимагає скоординованих і сталих зусиль усіх урядових міністерств за підтримки системи розвитку ООН. «У тісній співпраці з іншими представниками сім'ї ООН ПРООН продовжуватиме підтримувати уряд України,

надаючи скоординовану, ефективну й комплексну відповідь на кризу COVID-19, нікого не лишаючи без уваги», – сказала пані Герчева.

Для запитів ЗМІ:

Юлія Самусь, спеціалістка з комунікацій, ПРООН в Україні, yuliia.samus@undp.org, +38 097 139 14 75